

УТВЪРЖДАВАМ,

Директор:.....

/Н.Почева/

Заповед №/15.09.2026 г.

ПРОГРАМНА СИСТЕМА
на
ДЕТСКА ГРАДИНА № 18 „ПЧЕЛИЦА”
2026/2027г.

Програмната система на ДГ № 18 „Пчелица” гр. Казанлък е приета с решение на педагогическия съвет – Протокол №...../14.09.2026г.

Настоящата Програмна система е част от стратегията на ДГ №18 „ПЧЕЛИЦА” и е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел, разработена в съответствие с изискванията на чл. 70 от Закона за предучилищното и училищно образование, Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г. и чл. 29 от Наредба № 5 от 3 юни 2016 г. за предучилищното образование.

Продължителност на учебната 2026/2027 година: 15.09.2026г. - 14.09.2027г.

- Учебно време:15.09.2026 г.-31.05.2027 г.

- Неучебно време:01.06.2027г.-14.09.2027г.

Форми на организация на предучилищното образование в ДГ № 18 „Пчелица”:

- Целодневна организация на обучение;
- Почасова организация на обучение;
- Самостоятелна организация на обучение;

ВЪВЕДЕНИЕ

ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА е програма за психологическа и педагогическа подкрепа в развитието на децата, за придобиване на компетентности по всяко образователно направление чрез подходи и форми на педагогическо взаимодействие, които са в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование, Наредба № 5 и Държавните образователни стандарти за предучилищното образование – ДОС . Тя е базирана върху разбирането, че главната ценност в системата на предучилищното образование е детето и подпомага учителя, за да осигури условия за пълноценно детско развитие, така че: детето да е спокойно, щастливо, уверено и успешно да навлиза в света, чрез игри, познание, радост и творчеството; учителят уверено и с удовлетворение да постига по-добри резултати в ежедневната си работа с децата и семейството; родителят да „израства” заедно с детето си, като го подкрепя в развитието, подпомага разгръщането на неговия потенциал. Родителят и учителят имат споделени отговорности относно детето, които реализират в сътрудничество в името на детето.

„Предучилищното образование полага основите за учене през целия живот, като осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческото развитие на децата, отчитайки значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие”.

Предучилищното образование създава условия за:

- цялостното развитие на детската личност;
- придобиване на съвкупност от компетентности - знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование.

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са: учителят и детето. При осъществяване на педагогическо взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигане на компетентностите по седемте образователни направления:

1. Български език и литература
2. Математика
3. Околен свят
4. Изобразително изкуство
5. Музика

6. Конструирание и технологии

7. Физическа култура

Педагогическото взаимодействие се осъществява в три аспекта: чрез съдържанието, чрез начините, по които то се реализира и чрез позициите на субектите. Педагогическото взаимодействие се осъществява винаги в и чрез дадена ситуация.

Програмната система на ДГ №18“Пчелица“ осигурява пълноценно развитие и възможности:

- ✓ Детето да е спокойно, щастливо и уверено, успешно да навлиза в социалния свят, в познанието и в творчеството;
- ✓ Родителят да „израства заедно с детето“, като му помага да разгърне своя потенциал, да се чувства уверено;
- ✓ Учителят да работи ефикасно и ефективно, за да постига удовлетворение и по-добри резултати в ежедневието си с децата и родителите.

✓ За проследяването на детските постижения основани на трите етапа на учебния процес:

- 1) възприемане на информацията;
- 2) разбиране;
- 3) приложение на информацията в нови непознати ситуации и условия.

Основните принципни положения, които са залегнали при организацията на педагогическия процес, при подбора и структурирането на образователното съдържание и провеждането на педагогическите ситуации са:

- Детето – център и субект на педагогическото взаимодействие.
- Детето е различно, уникално и неповторимо в този свят, както и учителите му и неговите родители.
- Детето се развива само в интеракцията дете - възрастен.
- Отношението към детето – с уважение към неговата личност и подкрепа на неговата индивидуалност.
- Осигуряване на условия за равен старт на всички деца, базиран на възрастта и индивидуалните темпове на тяхното развитие.
- Включване на „различното“ дете в живота на групата, чрез подкрепа и уважение от детските специалисти, децата в групата и техните родители.
- Уважение към различните етноси и култури.
- Педагогическото взаимодействие е насочено към:
 - придобиване на съвкупност от компетентности;
 - знания, умения и отношения, необходими за успешната социализация на детето;
 - утвърждаване на доброжелателно и самоуверено поведение при общуване с връстници и възрастни.
- Интегриране на образователното съдържание по всички образователни направления]
- Обогащаване на учебното съдържание чрез теми и дейности по национални и европейски програми и проекти.

Програмната система гарантира полагане основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето, като се отчита значението на играта.

Очаквани резултати при реализиране на програмната система:

- постигане целта на образователния процес в предучилищна възраст;
- личностно и общо психично развитие на детето, чрез неговата индивидуална и групов играва и познавателна дейност;
- конкретизиране проследяването на резултатите от предучилищното образование;
- ефективно сътрудничество между детската градина и родителите в процеса на възпитание, социализация и обучение на децата;
- оптимални взаимодействия между педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина на национално и европейско ниво.

I. ПОДХОДИ И ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. Подходи на педагогическо взаимодействие

Подходите са избор на педагогическите специалисти в ДГ № 18 „Пчелица“ и поставят детето в центъра на образователно-възпитателния процес. Те са:

- Конструктивистки – интерактивен и практически начин за учене. Той създава условия за самоанализ, стимулира себепознание, позволява много различни видове сътрудничество – работа в екип, развива много различни обучителни стратегии базирани на проект, проблем, продукт и ситуация.
- Личностно-хуманен – детето се приема като значима личност – с уважение и достойнство; оказване на обич и

подкрепа; съобразяване с потребностите и интересите на детето като субект; подпомагане на детето в изграждане на позитивен Аз-образ.

- Индивидуален – съобразяване с уникалността на всяко дете, с неговия собствен темп на развитие и сензитивност; опознаване на силните му страни, върху които да се изгради педагогическото взаимодействие.
- Дейностен – на детето се осигурява активна позиция чрез участие в разнообразни дейности с подходящо физическо, емоционално и интелектуално натоварване; стимулиране на контакти и общуване в различни формални и неформални обединения;
- Ситуационен – да се създават специално организирани ситуации и да се използват непреднамерено възникващите, за да се постави всяко дете в благоприятна позиция, осигуряваща неговото емоционално и интелектуално благополучие.
- Комплексен – всички главни и подпомагащи социално-педагогически фактори да действат като взаимно допълващи се за осигуряване на пълноценен живот на децата.
- Синергетичен – подход с обединяваща сила и енергия, изискващ създаване на условия за растеж, развиване на личния потенциал, зачитане на човешкото достойнство, осигуряване качество на живот за всяко дете.
- Проектно-базиран подход- е един от възможните съвременни пътища за постигане на нов тип педагогическо взаимодействие, което създава условия за по-пълно разгръщане на личностния потенциал на децата.

Всички те са базисът за реализиране на програмната система: съдържанието на формите на педагогическо взаимодействие; тематичните разпределения по образователните направления във всички възрастови групи; проследяването на индивидуалните резултати на детето от предучилищното образование; заложените идеи за ефективен механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование.

2. Форми на педагогическо взаимодействие

Педагогическото взаимодействие в ДГ № 18 „Пчелица“ е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. При осъществяване на педагогическо взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигане на компетентностите по седемте образователни направления (български език и литература; математика; околна среда; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии и физическа култура).

Съгласно чл. 21, ал. 2 от Наредба №5 от 03.06.2015 г. за предучилищното образование основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра.

Играта е в основата на всички форми на взаимодействие през учебното и неучебното време в детската градина.

При използването на формите на педагогическо взаимодействие, детският учител се съобразява със: степента на развитие на децата в групата, възрастови особености, потребности и интереси за постигане на целта – цялостно развитие на детето.

Годишният календар е разпределен на учебна година, т.е. учебно време, което е между 15 септември и 31 май и неучебно време, което е между 1 юни и 14 септември.

Педагогическото взаимодействие се организира в основни и в допълнителни форми.

Съгласно чл. 12, ал. 5 от Наредба №5 от 03.06.2015 г. за предучилищното образование в учебно време се организират, както основна, така и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, а в неучебно време без педагогически ситуации – само допълнителни форми.

2.1. Основна форма

Основна форма на педагогическо взаимодействие в ДГ № 18 „Пчелица“ е *Педагогическа ситуация*

Същност на *ситуацията* – педагогическата ситуация е основната форма на педагогическо взаимодействие, която протича предимно под формата на игра. Тя се организира само в учебно време, чрез нея се интегрират двата процеса – на възпитание и обучение, съобразени с играта и личния предметно-практически опит на детето в групата.

Приложение – Ситуацията се използва при реализиране на програмното съдържание по образователните направления: български език и литература, математика, околна среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии, физическа култура и английски език.

Български език и литература – Съдържанието на образователното направление е структурирано в шест образователни ядра: Свързана реч, Речник, Граматически правилна реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение и Пресъздаване на литературно произведение.

Математика – Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в пет образователни ядра: Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времени отношения, Геометрични фигури и форми.

Околен свят – Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: Самоутвърждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Светът на природата и неговото опазване и Културни и национални ценности.

Изобразително изкуство – Чрез организираната и системна работа по образователното направление децата развиват своите познавателни и изобразителни умения в три основни ядра: Художествено възприемане, Изобразителни материали и техники и Изобразително творчество.

Музика – Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: Възприемане, Възпроизвеждане, Музика и игра и Елементи на музикалната изразност.

Конструиране и технологии – Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: Конструиране и моделиране, Обработване на материали, съединяване и свързване, Грижи и инициативност, Техника.

Физическа култура – Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: Естествено приложна двигателна дейност, Спортно-подготвителна двигателна дейност, Физическа дееспособност, Игрова двигателна дейност.

Разпределение на педагогическите ситуации – Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение, което е разработено по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина. /Приложение 1 а, б, в, г, д, е, ж /

Времетраене на ситуацията – Продължителността на една педагогическа ситуация ситуациите, в зависимост от възрастта на децата варира от 20 до 30 минути.

2.2. Допълнителни форми

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се използват в учебно и неучебно време. Чрез тях се разширяват и усъвършенстват компетентностите на детето по седемте образователни направления. Допълнителните форми се организират по преценка на учителя в съответствие с интересите и потребностите на децата. Провеждат се извън времето на педагогическите ситуации, в сутрешни режимни моменти и/или след следобедния сън.

Видове допълнителни форми

Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата;
 Дейности, организирани от детския учител – игрова, практическа и опитна дейност /различни видове игри, състезания, конкурси, екскурзии, лагери, спортни празници, тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда.

II. Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие в ДГ № 18 „Пчелица“

1. Разпределение на педагогическите ситуации по възрасти и времетраене

Възраст Направление	3 -4 годишни I група		4 – 5 годишни II група		5- 6 годишни III група		6 – 7 годишни IV група	
	основна	филиал	основна	филиал	основна	филиал	основна	филиал
БЕЛ	1	2	2	2	3	3	3	4
ОС	1	2	2	2	2	2	2	2
Математика	1	1	1	1	2	2	3	3
КТ	1	1	1	1	2	2	2	2

ДЕТСКА ГРАДИНА № 18 „ПЧЕЛИЦА“- ГРАД КАЗАНЛЪК
 Основна сграда 6100 Казанлък, ж.к. „Васил Левски“, 0878799223
 База 6159 Бузовград ул. „Митко Палаузов“ 48 e-mail:info-2410315@abv.bg

ИИ	2	2	2	2	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2	2	2	2	2
ФК	3	3	3	3	3	3	3	3
Общ брой ситуации	11	13	13	13	16	16	17	18
Времетраене на ситуацията	15-20мин.	15-20мин.	15-20мин.	15-20мин.	20-30мин.	20-30мин.	20-30мин.	20-30мин.

2. Организация на деня, дневен режим по възрастови групи - предучилищното образование се осъществява при целодневна, полудневна, почасова или самостоятелна организация.

2.1. Целодневната организация осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 12 астрономически часа на ден през учебната година. В целодневната организация в учебното време се редуват основна и допълнителни, а в неучебното време - само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и:

- условия и време за игра, почивка, включително следобеден сън;
- условия и време за хранене - сутрешна закуска, обяд и две задължителни подкрепителни закуски - между сутрешната закуска и обяда и между обяда и вечерята;
- дейности по избор на детето.

2.2 Полудневната организация осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 6 последователни астрономически часа на ден преди обяд през учебната година. В полудневна организация в учебното време се редуват основна и допълнителни, а в неучебното време - само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и:

- условия и време за игра и почивка;
- условия и време за закуска;
- дейности по избор на детето.

2.3 Почасовата организация осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане в рамките на 3 последователни астрономически часа на ден. Почасовата организация се осъществява само през учебното време. В почасовата организация се организират основна форма, а ако продължителността на престоя на детето позволява - и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват условия и време за игра, почивка и дейности по избор на детето.

Почасовата организация се осъществява заедно с децата в група за целодневна или за полудневна организация, като в една група може да се включват не повече от 2 деца на почасова организация над максималния брой деца. Почасовата организация не се отнася до дейностите, които се организират като допълнителна услуга.

2.4.Самостоятелната организация включва възпитание, социализация, обучение и отглеждане на детето, организирано от родителя, и проследяване постиженията на детето от детската градина в началото и в края на учебното време. Самостоятелната организация се провежда по заявено желание на родителя за съответната учебна година и след одобрение от експертната комисия в регионалното управление по образование.

Учителите в групата определят редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организират деня на детето в детската градина.

Организацията на деня на детето е примерна и определените в нея дейности могат да се променят в съответствие с интересите и потребностите на децата.

а. В учебно време /Приложение 2- а, б, в, г, д, е, ж /

б. В неучебно време /Приложение 2.з/

3. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ВСИЧКИ ГРУПИ В ДГ № 18 „ПЧЕЛИЦА“ /Приложение 3- а, б, в, г, д, е, ж, з/

На основание чл. 29, ал. 4, т. 3 и чл.30 от Наредба № 5 за предучилищното образование тематичното разпределение осигурява ритмичното и балансираното разпределяне на съдържанието по образователните направления по чл. 28, ал. 2 и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата.

Педагогическото взаимодействие е подчинено на идеята за щастливо, мотивирано и уверено в собствените си възможности дете.

При разпределение на учебното съдържание са спазени принципите за:

- цикличност и спираловидно разработване на тематичните области, които във всеки следващ модул се затвърдяват, разширяват и задълбочават, следвайки закона за многократно увеличен учебен материал;
- интегративно- ситуационен;
- научност и адаптивност;
- индивидуализиране на образователните цели

Образователното съдържание е интегрирано. То е структурирано във взаимно свързани образователни ядра и направления и се конкретизира чрез възрастови и индивидуални цели на развитие. Учебното съдържание е разработено съгласно ДОС за предучилищно образование.

Педагогическите екипи по групи имат свободата да упражнят своята лична преценка и да взимат решения, така че да приспособят материала към особеностите на всяка група.

4. МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Предучилищното детство е много ценен и значим период в живота на човека. Безспорни авторитети за детето са възрастните (родители и екипа в детската градина), които му оказват съдействие и подкрепа за учене през целия живот.

Смятаме, че е необходимо в програмната система на детската градина да се акцентира на темата за приобщаването на детето в нейния по-широк контекст. В съвременния живот приобщаването е универсална и общочовешка тема, мяра за хуманизъм и етика на дадено общество. Приобщаването на едно дете и неговите родители в живота на детската градина включва освен децата със СОП и децата, които се отличават по етнос, култура, непълни семейства, деца отгледани от един родител или от други членове на семейството, или настойници и т.н. Всички тези деца, израснали в различна среда и култура, имат специфични и специални потребности. От друга страна темата за приобщаване трябва да бъде разглеждана през различните призми – морална, духовна, етична и образователна. Затова нашето разбиране по тази тема е базирано върху уважение на различията и отхвърляне на предразсъдъците. Необходима е подкрепа на родителите. В процеса на приобщаване и преодоляване на затрудненията на детето е необходимо по-ранно навременно и пълноценно сътрудничество между родителите и съответните специалисти.

Чрез различните форми на сътрудничеството и взаимодействието между екипа на ДГ, други педагогически специалисти и родителите се създават условия за постигане на целите, за възпитание, социализация, отглеждане, обучение на децата, както и за формиране на положително отношение към институцията детската градина.

1. Форми на сътрудничество и взаимодействие между детската градина и семейството

Формите на сътрудничество между детската градина и семейството са обединени в две групи: **индивидуални и групови форми на работа.**

Сътрудничеството с родителите се постига на две нива:

- на ниво групата – във форма на родителски актив, комитет и т.н.
- на ниво детската градина – във форма на Настоятелство и Обществен съвет.

1.1. Индивидуални форми на сътрудничество

1.1.1. Индивидуален разговор /среща между детския учител и родителя.

Провежда се по договаряне между учителя и родителя, по графика за консултиране и провеждане на индивидуални родителски срещи.

В зависимост от целта им разговорите могат да бъдат:

- *Първоначален и опознавателен разговор* – с цел запознаване на детския учител с родителя и детето. Срещата може да се проведе преди началото на учебната година или в нейното начало (м. септември). На тази първа среща родителите могат запознават учителя с особеностите на тяхното дете, за своите очаквания – какво ще се случи с детето им в детската група. От друга страна учителят ги запознава с правилата в групата, в детските градина и с техните родителски задължения.
- *Информативни разговори* – с цел запознаване на родителя с резултатите от предучилищното образование. Провеждат се в началото и края на учебната година.
- *Рутинни разговори* с цел информиране на родителя за промените в детското развитие и поведение, както и за придобитите или в процес на придобиване на умения по отделните образователни направления. Провеждат се в различни времеви интервали: ежедневни, седмични или месечни.

1.1.2. Индивидуална консултация

- По инициатива на учителя

Ако учителят трябва да сподели наблюдавани затруднения, които изискват намесата на външен експерт специалист, той трябва да обясни това на родителите. Да подсказва варианти за вземането на решение, което засяга бъдещо

развитие на неговото дете.

- По инициатива на родителя

Когато родителят среща затруднения при отглеждането, възпитанието или при оказване на помощ в процеса на обучение. В тези случаи е необходимо детският учител да насочи родителя към специалист или самият той да насочи родителят към работещи стратегии.

1.1.3 Съобщения

- Устните – телефонно обаждане, скайп разговор;
- Писмени - е-мил, sms по мобилен телефон, лично съобщение във фейсбук на групата, общуване чрез онлайн образователни платформи Classroom, OneBook.

За планираните мероприятия, за които е необходима повече подробна и детайлизирана информация за родителя – е желателно използването на писмени съобщения.

1.2. Групови форми на сътрудничество с родителите

1.2.1. Родителската среща – традиционната и най-популярна групова форма

Създаването на сплотена група от родители, които да се включат в живота на групата, допринася за реализирането на целите и задачите на детската градина. Позитивното въвличане на родителите като наблюдатели, участници и партньори, подпомага реализирането на програмната система на детската градина. Сътрудничеството с всички родители се постига през няколко канала.

В началото на учебната година, във всяка група на детската градина се организира родителска среща, на която се представя обосновката и работния план за учебната година. Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата. Избира се комитет на родителите. Определят се неговите функции, работните отношения и начин на комуникация с екипа на групата.

Родителските срещи през учебната година могат да се планират, според потребностите и желанията на родителите. В съдържателен аспект, трябва да бъдат тематични, съобразени с актуални за възрастта – „горещи” и доминиращи теми, във връзка с възрастовите особености на детското развитие и съответни поведенчески реакции на детето и на децата в групата. Например, подобни ключови теми на детското развитие са:

- адаптация на детето в детската група;
- правила в детската група (първа възрастова група);
- специфични особености във физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческо развитие на детето – за втора и трета възрастови групи;
- детските приятелства; готовността на детето за живота в училище; готовност за учене – за подготвителна група.

1.2.2. Групи за подкрепа на родители – съвременна форма за групова подкрепа

В групата родителят получава формална подкрепа от останалите родители, по въпроси които не може самостоятелно да реши и търси допълнителна емоционална подкрепа и информация. Чрез групата родителят има възможност да преживява чувството на увереност, защитеност и равнопоставеност.

Видове групи за подкрепа на родителите:

- група на родителите, които имат еднакви проблеми относно детското развитие;
- група на родителите, които имат еднакви вярвания и модели на възпитание;
- група родители, които имат нужда от развиване на своите умения като родители;
- група родители на надарени деца;
- група на татковците и др.

1.2.3. Тренинг с родители

Тренингът е интерактивна форма на комуникация, върху основата на диалогичното общуване между лектора (учителя) и участващите в тренинга (родителите).

Опитът показва, че лекционната форма в нейния монологичен вариант може да повиши информираността на родителите по различни въпроси, но не предизвиква достатъчно мощен заряд, който да инициира, стимулира и регулира краткосрочна интензивна личностна промяна, така както се постига чрез тренинга. Родителите – участници в тренинга, могат да осъзнаят, да „разчупят” традиционните си убеждения и вярвания за домашното възпитание и взаимоотношенията между родители-деца, между хората; да овладеят нови социални умения, да променят ценностната си ориентация и да се обогатят с нови психолого-педагогически знания.

1.2.4. Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в детската група е важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството. Те се включват в:

- открити ситуации, тържества, празници и състезания;
- участват в подготовката, съставянето и реализацията на плана за сътрудничество;

- участие в образователния процес – „родителя в ролята на учител”;
 - участие в образователния процес чрез обучение от разстояние в електронна среда - Google classroom и други образователни платформи
- Значението на включването на родителя има тристранен характер:
- за детето – защото чувства подкрепата и съпричастността на родителя към това, което е важно за него;
 - за родителя – който може да види детето си в различна от ежедневието ситуация; да общува с другите деца от групата и по този начин да обогати своите родителски умения.
 - за учителите в групата – подкрепя получена от родителите за постигането на социализация, възпитание и образование на детето.

1.2.5. Други форми за комуникация учител – родител

Във връзка с периодично предоставяне на информация, относно промени в учебната програма; правилата в групата; предстоящи празници, важни събития в детската градина; статии или материали във връзка с детското развитие; новини от живота в детската градина; продукти от дейността на децата (рисунки, работни листове, снимки) и др. се използват следните форми:

- Сайт на детската градина;
- Информационен дисплей за родителите;
- Фейсбук групата;
- Фейсбук страница на ДГ;
- Портфолио на децата;
- Портфолио на учителите

2. Сътрудничество между детската градина и други институции

В зависимост от условията на населеното място, в което се намира детската градина, различните институции /социални, здравни, културно-просветни и др./ , реализират различни съвместни дейности индивидуални консултации; групови срещи; лектории; съвместни празници; клубове, кръжоци и т.н.

5. ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ – СЪЩНОСТ, МЕТОДИ И ФОРМИ

Провежда се чрез използване на предоставените от издателство Бит и техника познавателни книжки за проследяване постиженията на детето за съответните възрастови групи

1. Същност на процеса

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на децата във всяка възрастова група се определя от учителя, в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: *български език и литература, математика, околна среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.*

В подготовителните групи за училище (5–7-години) акцентът при проследяване на резултатите е необходимо да се проследи цялостно развитие на детската личност; придобиването на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешно преминаване на детето към училищно образование.

Периодичност на проследяване на резултатите от предучилищното образование

Проследяването на резултатите от постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и края на учебната година.

За децата в първа група – в началото на учебната година се провежда обследване, чрез наблюдение на *показателите за ранно детско развитие*: здраве, физическо и двигателно развитие; езиково, познавателно, социално и емоционално развитие; активност, игра и учене.

Показателите за проследяване на резултатите

Показателите за проследяване на резултатите включват знанията, уменията и способностите проявени в процеса на предучилищното образование и очакваните резултати по образователните направления (български език и литература; математика; околна среда; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии; и физическа култура), като се акцентира и върху показатели свързани със социалното и емоционално развитие.

Описание на резултатите от предучилищното образование

Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата. За целта е необходимо да се приеме единна, обща за цялата детска градина, матрица за описване на индивидуалните резултати на

децата в групата. За тази цел е необходимо да се очертаят категорично различните умения на детето по отделните направления, които предлагаме да бъдат на три нива: значително, достатъчно и недостатъчно. Смятаме, че по този начин най-ясно ще се диференцират постиженията на детето между първото и второ проследяване на резултатите от предучилищното образование.

Резултатите от постиженията по ДОС на детето Х., се описват по следната матрица:

В началото на учебната година
Справя се <i>Значително</i> при решаване на познавателни задачи по образователните направления:
Справя се <i>Достатъчно</i> при решаване на познавателни задачи по образователни направления:
Справя се <i>Недостатъчно</i> при решаване на познавателни задачи по образователните направления:
В края на учебната година
Справя се <i>Значително</i> при решаване на познавателни задачи по образователните направления:
Справя се <i>Достатъчно</i> при решаване на познавателни задачи по образователни направления:
Справя се <i>Недостатъчно</i> при решаване на познавателни задачи по образователните направления:

Проследяване на резултатите от предучилищното образование се провежда в началото (втората и третата учебна седмица) и края на учебната година (14 дни).

За настоящата 2021-2022 учебна година при отчитането на резултатите ще се използват диагностични процедури съобразени с възрастовата група.

Родителите се информират от учителите в групата за индивидуалните резултати на детето. При запознаване с резултатите учителят трябва да подходи обективно, професионално, етично и толерантно към родителя. Приложението може да бъде попълнено по същата матрица в която са отразени резултатите на детето в дневника. На индивидуални срещи, родителите се запознават с отразените резултати в дневника и потвърждават това в декларация за информирано съгласие с подписа си.

2. Методи и форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование

2.1. Методи

2.1.1.Наблюдение

Основният метод за проследяване на постиженията на децата е включеното наблюдение. То е процес от целенасочено наблюдение на детското поведение в различни ситуации, в различни режимни моменти, в различни среди, по време на ежедневните занимания в продължение на цялата учебна година.

Наблюдението е един от многото начини за събиране на информация относно функционирането на децата като цяло. Най-ефективно и информативно е наблюдението на детето в неговата естествената среда, която включва – неговият дом и детската група в които всяко дете се развива. Тази среда предоставя на детето широки възможности за ежедневна изява и проява на различните му знания, способности, начини на поведение, както и на неговите затруднения.

Наблюдението на детето в естествената му среда има много предимства за него:

- Детето се намира в позната и защитена среда, в която е адаптирано и привикнало да се занимава с ежедневни дейности;
- Чувства се свободно, сигурно и значимо в резултат на което може да разкрие (пред наблюдаващия, своите силни страни, знания и умения, наред с ограниченията си и затрудненията си.

Събраната информация от наблюденията служи за основа при тълкуването на резултатите от развитието и извеждането на съответни изводи и насоки следващия възрастов период.

➤ Цели на наблюдението:

- Опознава индивидуално развитие на децата чрез установяване на техните характерни възрастови и индивидуални особености: нужди, способности, обноси, ограничения и затруднения.

- Планира индивидуална програма за развитие на детето през учебната година, която е насочена към детския потенциал и затруднения.
- Проследява настъпилите промени при децата през учебната година.
- Периодично уведомява родителите за функционирането на детето в детската градина.

➤ Видове наблюдения:

- **Наблюдение, в което учителят не участва.** Задачата при този вид наблюдение е учителят само и единствено да наблюдава и проучва автентичността на детето в обичайните естествени условия и действия в детската група, без да се включва в разговор с него или да се намесва по някакъв начин в ситуацията/играта/общуването, който би могъл да повлияе върху неговото поведение.

Силни страни на наблюдението: спомага за деликатно регистриране на спонтанното и автентично поведение на детето и взаимодействията му с околната и социална среда, без то да усеща, че е център на наблюдение.

Слаба страна на наблюдението е субективизма на учителя по време на наблюдението.

- **Наблюдение, в което учителят е участник (включено наблюдение).** Задача при този вид наблюдение е учителят – наблюдател да участва в дейностите на детето. Например: даване на разяснения; задаване на насочващи въпроси; използване езика на тялото; подготвяне на обстановката за извършване на дадена дейност; съучастник в играта на детето; поощряване на другите деца да се сближат с наблюдаваното дете и др.

Силни страни на наблюдението: помощ от учителя, която може да доведе до по-високи резултати

Слаба страна на наблюдението е субективизма на учителя при наблюдение поведението на детето и регистриране на резултатите.

2.1.2. Познавателна задача

Задачите, които са използвани за установяване на резултатите по седемте образователни направления през учебната година са два вида:

- Задачите със структуриран отговор, които се използват за проследяване на възприемането на *знанията*, тяхното разбиране и приложението им. Смята се, че този вид задачи имат по-висока степен на обективност, което от своя страна допринася за надеждността на измерването на резултатите от развитието.
- Задачи със свободен отговор се използват при установяване на *изпълнителски умения* – пеене, свирене, рисуване, моделиране, конструиране – при които се проследява тяхното изпълнение и анализира крайният резултат, който във всички случаи ще бъде уникален за всяко дете.

2.1.3. Продукти от дейността на децата

По време на цялостния престой на детето в детската градина, чрез активното му участие в различни видове дейности, то създава различни по характер продукти (фантастични разкази, игри, рисунки, апликации, конструктивни и хартиени модели, пластилинови фигури и форми, и др.). Част от тези произведения могат да се съхраняват в хартиен вариант – в Портфолиото на детето, други – да бъдат документирани чрез видео и снимки и поставени в портфолиото (Приложение 5). Те имат изключителна стойност при проследяване на резултатите от образователния процес, документирайки развитието, креативността и успеваемостта на детето.

2.1.4. Социометрични методи

Всяка детска група има свой специфичен облик, който е повлиян от взаимоотношенията между децата вътре в групата и от подходите на детските учители.

Социометрията описва и анализира социалните взаимоотношения и структура в групи с помощта на социограма или социоматрица.

При определени случаи, според учителите, този метод успешно може да се използва.

2.2. Форми за проследяване на постиженията.

2.2.1. Основни форми за проследяване постиженията на децата са: входяща и изходяща дидактометрия.

Проследяването на постиженията на децата се осъществява от учителите на съответната възрастова група в началото и в края на учебното време /15. 09. – 31. 05./ по всяко образователно направление.

/чл. 33, ал. 1 от Наредба № 5 от 03. 06. 2016 г. за предучилищното образование/

Входяща дидактометрия: провежда се в периода от 15. 09. до 15. 10. 2026 г.

Изходяща дидактометрия: провежда се в периода от 15. 05. до 31. 05. 2027 г.

Провеждането на дидактометрични процедури през м. септември - октомври – входяща дидактометрия, обхващат наблюдение върху:

- измерване и актуализиране степента на усвоените знания и умения на децата въз основа на овладения учебен материал през предходната учебна година;
- установяване степента на овладяване на учебното съдържание, като се направи статистика на грешките - като брой грешки и като тип грешки, и по този начин се изясни къде децата се затрудняват най-много, за да се

наблегне точно върху тези пропуски.

Провеждането на дидактометрични процедури през м. май – изходяща дидактометрия, обхващат наблюдение върху цялостното развитие и поведение на децата по всички образователни направления за съответната група. Акцентиращ се върху познавателните им способности и социални умения по посока на програмно - образователните цели, както и върху практическата ориентация, саморегулация на дейността и емоционална отзивчивост на децата.

2.2.2. Установяване на готовността на детето за училище.

Готовността на детето за училище отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие.

Установяване готовността на децата за училище се осъществява, посредством дидактометрични процедури от познавателните книжки на децата от ПГ.

Тестът за училищна готовност съдържа.

- *Фина моторика;*
- *Езиково развитие: фонематичен слух;*
- *Езиково развитие: елементарни понятия;*
- *Откриване на образци;*
- *Количествени представи.*

В по – голямата си част тези тестове са ориентирани към конкретното учебно съдържание, предвидено за овладяване в детската градина и имат констатиращ характер.

Отчитането на показателите за установяване на училищна готовност се извършва чрез двете форми – портфолио и индивидуални протоколи от дидактометрична процедура.

2.2.3. Портфолио

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио, което е своеобразен запис на детското развитие от първа възрастова група и продължава до края на подготвителна група. ”. Когато става въпрос за детско портфолио, имаме предвид “запис” на етапите от процеса на адаптиране, игра и учене, както и постиженията по различните образователни направления. Портфолиото онагледява етапите през които преминава детето, прави ги “видими” и помага на детския учител да направи съответни изводи и препоръки относно по-нататъшното личностно развитие на детето, и по този начин може да подпомогне и родителя.

Цел: Хронологично и автентично проследяване на резултатите от социализацията, възпитанието и обучението на детето в детската градина.

Принципи:

- Личностен и индивидуален подход
- Автентичност
- Хронологичност
- Активност
- Интерактивност и комуникация
- Прозрачност
- Креативност и успеваемост

Характеристики на детското портфолио:

- Да се анализират, обобщят и систематизират резултатите от дейностите на детето.
- Да се оценят обективно детските постижения.
- Да се уважи и стимулира неповторимостта у всяко дете.
- Да се планира по-нататъшната програма за личностното развитие на детето.

Видове: Според носител на информация портфолиото може да бъде:

- хартиено
- електронно портфолио.

Съдържание: В портфолиото се включва всичко, което показва *хронологично* уникалността и индивидуалността в развитието на детето; резултати от постиженията по седемте образователни направления: български език и литература, математика, околна среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.

